Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035 ja Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallisen ilmasto- ja energiastrategian kuntavaikutuksia

Ympäristövaliokunta
Yhteiskuuleminen VNS 4/2022 vp ja VNS 6/2022 vp

Pauliina Jalonen, Kuntaliitto @jalonpa

Molemmat selonteot kuntien kannalta merkittävät

- Kunnianhimoiset ilmastotavoitteet kannatettavia ja toimenpiteet molemmissa selonteoissa tukevat myös kuntien omia ilmastotavoitteita.
- Ilmastotavoitteisiin pääseminen vaatii kumppanuutta, jossa konkreettiset toimet ovat keskenään linjassa. Monissa kunnissa on jo valmiita toimenpidesuunnitelmia, joten tämän valmiuden tukeminen voisi vauhdittaa ilmastotavoitteita. Ilmastopolitiikan ennakoitavuus ja jatkuvuus onkin erityisen tärkeää olemassa olevien suunnitelmien toimeenpanolle.
- Eri ilmastopolitiikan instrumentit ja niiden vaikutukset kohtaavat kunnissa. Monimutkainen ilmastopolitiikan toimintaympäristö on uhka sen läpinäkyvyydelle ja vaikuttavuudelle -> tarvitaan kokonaiskuvaa ja selkeyttä.
- Kuntaliitto toivoo, että ilmastopolitiikan eri suunnitelmien osalta sekä valmistelun että seurannan kuulemista ja osallistumista suunnitelmia toimeenpanevien tahojen kanssa yhdenmukaistetaan -> kehittäisi eri toimenpiteiden vaikutusten arviointia.

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma

- Kuntien kannalta merkittäviä etenkin liikennettä, lämmitystä sekä hankintoja koskevat toimenpiteet.
- Suunnitelmien toimenpiteet toteutettava aiotussa laajuudessa. Jotta Fossiilittoman liikenteen tiekartta säilyttää uskottavuutensa kansallisia toimia ohjaavana politiikka-asiakirjana, olisi ensimmäisen vaiheen toimenpiteitä toteutettava ja rahoitettava kokonaisuudessaan.
- Kuntasektorin rakennuskannan heterogeenisen tilanteen vuoksi Kuntaliitto pitää myönteisenä KAISUssa esitettyä keinovalikoimaa erilaisista avustuksista, tuista ja informaatio-ohjauksesta erillislämmityksen päästöjen leikkaamiseksi.
- Kuntaliitto pitää tärkeänä, että julkisten hankintojen kehittämiseen ja vauhdittamiseen panostetaan kansallisesti. Rahoitusmallin tulisi tukea kokonaisuudessaan julkisten hankintojen strategisen merkityksen ymmärtämistä sekä hankintojen vauhdittamista hankintayksiköissä. Edelläkävijyyden tukemisen lisäksi tulisi kiinnittää huomiota hyvien käytäntöjen levittämiseen ja skaalaukseen.

Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallinen ilmasto- ja energiastrategia

- Energiatehokkuussopimustoiminnan säilyttäminen keinona edistää energiatehokkuutta vapaaehtoisuuden ja kustannustehokkuuden pohjalta on myös kuntasektorille tärkeää.
- Suomen äänen kuuluminen EU-päätöksenteossa on kunnille entistä tärkeämpää 55-valmiuspakettiin kaavailtujen huomattavien tiukennusten takia. Jos kunnille asetetaan uusia kansallisia tai EU-tason energiatehokkuusvelvoitteita, on varmistettava rahoitusperiaatteen toteutuminen.
- Linjaukset energian toimitus- ja huoltovarmuuden parantamiseksi ovat kannatettavia ja nykyisessä tilanteessa välttämättömiä. Toimenpiteitä valmisteltaessa on huomioitava kuntien palveluiden jatkuvuuden merkitys kansalaisille, riippuvuuksien vähentäminen ja mahdollisuudet siirtyä riskien näkökulmasta keskitetyistä järjestelmistä hajautetumpiin.
- Kuntaliitto pitää positiivisena strategian TKI-painotusta ja sekä arvioita strategian linjausten kädenjälkipotentiaalista.

KUNTALIITTO

Kiitos.

Pauliina Jalonen
050-501 8602
Pauliina.jalonen@kuntaliitto.fi
@jalonpa

CC BY

www.kuntaliitto.fi